

Beidsamais spreddikis,

to ?

1830tâ gaddâ, 31 August = mehnescha = deenâ
no sawas mihtas draudses schkirda-
mees Walmares basnizâ

turreja

Julius Walter,

lihds tam laikam Walmares draudses mahjitais, scho reis
pee Lehrpatas augstas skohlas deewa = wahrdu = mahjitais.

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
195834

Lehrpatâ

rakstos speests pee Schönmann 1830tâ gaddâ.

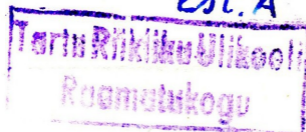
Druckfrei

in Gemäßheit §. 217 des Allerhöchsten Statuts der
Kaiserlichen Universität Dorpat vom 4ten Juni 1820.

Dorpat, den 25. Oktober 1830.

Dr. Julius Walter,
Hofrath und ord. Professor der Theologie.

Est. A

25600

Walmareß draudsei,

par peeminneschanu

teem gaddeem, fo wihaas widdû pawaddijis,
teem wahrdeem, fo tur fluddinajis,

par pateiffchanu

par wiffu labbu, fo tur peedfchwojis,

fcho fpreddiki lizzis rakstos speest

Julius Walter.

Mans kungs un mans Deews! Tu scheh-
 ligi man effi isredsejis un aizinajis par strah-
 dneefku tawâ wihna-falnâ; tu pee teem fweh-
 teem darbeem, fo tu man ustizzejis, lihds
 schim schehligi man spehzinajis un fwehtijis;
 — at lai taws spehks man netruhkst pee ta
 pehdiga darba, fo schodeen schê strahdaschu!
 Lai tawa schehlastiba mannus pehdigus wahr-
 dus schinnî weetâ baggatigi fwehti, lai tee
 kâ labba tehkla labbâ semmê kriht un labbus
 augtus ness — tew par gohdu! Amen.

Klausait tohs fwehtus bihbeles wahr-
 dus, fo schodeen ewangeliuma weetâ ar jums grib-
 bu apdohmaht. Schee wahrdi atrohnami
 kuhkasa stahstôs no apustulu darbeem 20tâ
 nod. no 17tas lihds 38tas perschas.

„Bet wiensch fubtija no Miletos us
 Ewesu, un atajinaja tahs draudses wez-
 zajus. Un kad tee pee wienu nahze, faz-
 zija wiensch us teem: Zuh's sinnat no tahs
 pirmas deenas, kurrâ es eefsch Aſias nah-
 zis, ka es ar jums pahre to wiſſu lai-
 ku bijis eſmu. Kalpodams tam Kun-
 gam ar wiſſas paſemmoſchanas, un daudſ
 affarahm un kahrđinaschanahm, kas man
 irr notikkufchas no to Judu wiltibahm.
 Ka es neneeka eſmu paſlehpis no teem kas
 jums par labbu nahktu, fo es jums ne
 buhtu paſluddinajis un mahzijis, tif labb
 draudſê, kâ pa mahjahm. Apleezinadams
 tif labb teem Judeem, kâ arridsan teem
 Greekereem to atgreeschanu pee Deewa, un
 to tizzibu eefsch muhſu Kungu Jeſu Kriſtu.
 Un nu redſi, es faiſtihts garrâ, eemu us
 Jeruſalemi, neſinnadams, kas man tur
 usees: Tomehr tas Swehts Gars ikweenâ
 pilſtatâ leezibu dohd, fazzidams, ka faites
 un behdas mann gaida. Bet es par to
 ne behdaju neneeka, neds manna dſihwiba
 irr man paſcham dahrga, ka es pabeidſu
 mannu zeſſu ar preeku, un mannu amma-
 tu, fo es dabbujis eſmu no ta Kunga Je-
 ſus, apleezinaht to preezigu fluddinaſchanu

tahs Deewa schehlastibas. Un nu redsi,
 es sinnu, ka juhs ne wairs redsefeet man-
 nu waigu, wiffi pee furrem es esmu pah-
 gahjis, fluddinadams to Deewa walstibu.
 Tapeh3 es apleezinaju preefsch jums schinni
 paschâ deenâ, ka es schlihts esmu no
 wiffu affinim. Zo es ne esmu paslehpis,
 ka es ne buhtu jums pasfluddinajis wiffu
 Deewa padohmu. Tapeh3 fargajeetees pa-
 schi, un wiffu gannibas pulku, pah: fo
 juhs tas Swehts Sars irr eezehlis par
 bihskapeem, to Deewa draudsi bu ganniht,
 fo winsch zaur sawu paschu affini atpirzis.
 Zo es sinnu to, ka peh3 mannas aiseeschâ-
 nas pee jums eenah3s plehsigi wilki, kas
 to gannamu pulku ne faudseh3s: Un no
 jums pascheem zelsees wihri, pahrwehr-
 titas leetas runnadami, ka tee tohs mahzefkus
 nowehrsch sewim pakkat. Tapeh3 effet
 mohdrigi, eegahdadami, ka es par trim
 gaddeem nakti un deenâ ne esmu duffejis,
 ar affarahm ikweenu pamahzidams. Un
 nu nodohmu es juhs, brakti, Deewam
 un tam wahrdam wiina schehlastibas, kas
 speh3igs irr juhs ustaisiht, un jums doht
 to eemantoschann starp wisseem fwehtiteem.
 Es ne weena sudrabu jeb. seltu jeb drehbes

esmu eefahrojis. Bet juhs paschi sinnat, ka schahs rohkas mannai waijadšibai, un teem, kas ar mannim bija, irr kalpojuschas. Es esmu jums wiffas leetas rahdijis, ka tā strahdajoht peederrahs tohs wahjus usnemt, un eegahdatees to wahrdu ta Kunga Jesus, jo wiasch irr fazzijis: labbak irr doht, ne kà nemt. Un scho fazzijis mettahs wiasch zellôs, un peeluhdse Deewu ar teem wiffeem. Bet tur notifke leela raudaschana no wiffeem: Un te mettahs apkahrt Pahwila faklu, un skuhpstija winnu. Wifs wairak no sirds-sahpehm pahrnemti, ta wahrda dehl, ko wiasch bij fazzijis, ka teem ne bij wairs winna waigu redseht: Un tee pawaddija winnu us to laiwu."

Schi nu bija Pahwila apustula pehdiga fatifschana ar Ewesern-draudses wezzakeem; schee bija tee pehdigi wahrdi, ko wiasch usfaweem mihteem tizzibas-beedreem runnaja, pirms no teem aigahje, ko wiasch lihds schim bija mahzijis un kohpis, ko wiasch usfwehteem dsihwibas-zelkeem bija waddijis. Sinams, ka par zitteem no scheem wahrdeem jafakka: tā jau zittam nekriht un neklahjahs runnaht, ka pascham apustulam ween; bet

irr tà patt arri zitti wahrdi schinni preefschâ
 lassitâ gabbalâ, fo ikweens deewafalps un
 fristigas draudses dwehselesgans warr nem-
 tees fazziht, kad tam no sawas draudses buhs
 schirtees. Jo tas irr pateesi teesa: kas ar
 Deemu sawu ammatu usnehmis un ar Dee-
 wu to gribb nolift, tas zittadi kâ Pahwils
 to darrijis, sawus ammata-darbus newarr
 beigt.

Ar to fungu es arr sawu darbu fazzis,
 ar to fungu es to labpraht gribbu beigt: ta-
 pehz es itt schohs wahrduß no swehteem raf-
 steem jums preefschâ lizzis. Itt kâ Pahwils
 no Eweseru draudses aiseijohht wehl weenu
 reisi skaidri apleezina, fo winsch pee tahs
 draudses strahdajis, wehl weenu reisi draud-
 ses wezzakus luhgdams luhds, lai tà
 dsihwo un tà par draudses lohzeekteem gah-
 da, ka winna strahdaschana nepaleef welta,
 itt kâ Pahwils (to) draudsi pehdigi Deewa
 rohkas nodohd un par winnu to schehligu
 Deemu peeluhds, — tà patt es schodeen
 sawus ammata-darbus pee schahs draudses
 wehlejohs nobeigt.

Klausait un sanemmat tad nu usmannigi
 un mihligi:

Mannu pehdigu leeziibu, mahziibu un
luhgſchanu.

Bet tu, af fwehtais Deews; fwehti
muhs eekſch tawas pateefibas; taws wahrds
irr ta pateefiba. Amen.

I. Tas apuſtuls Pahwils pehdigu reiſi
uf Eweſeru - draudſes wezzakeem runnajoht
ſawâ garrâ ſkattahs atpakkat uf teem trim
gaddeem, fo mahzidams un deewam kalpo-
dams ar teem kohpâ bi a ſadſihwojis. Wiaſch
peeminn wiſſas tahs affaras, fo pee winneem
un par winneem raudajis, wiſſas tahs ſahr-
dinaſchanas, ſas par to laiku winnam uf-
gahjuſchas un ſcho wiſſu pahrdohmajohht un
peeminnoht wiaſch dohd leeziibu ſazzidams.

„Zuhs ſinnat, ka es neneeka neeſmu pa
ſlehpiſ no wiſſa ta, ſas jums par labbu irr,
ka es jums to nebuhtu paſluddinajs un mah-
zijiſ tiſ labb draudſê ka pa mahjahm; aplee-
zinadams tiſ labb teem Zuhdeem ka arrid-
ſan teem Greekereeen to atgreeschanu pee dee-
wu un to tizzibu eekſch muhſu fungu Jeſu
Kriſtu. Tapeh; es juhſu preekſchâ apleezi-
naju ſchinnî paſchâ deenâ, ka es ſchêihſts
eſmu no wiſſu affinim; jo es neeſmu atrah-
wees, ka es jums wiſſu deewa padohmu ne-
buhtu ſluddinajis.“

Schi ta leeziba, fo Pahwils leezina draudses = preekschâ, newis itt kâ leelidamees ar saweem darbeem, bet lai wiffa draudse to wehl weenu reisi dabbu dsirdeht, lai to wehrâ leef un lihds gallam peeminn, pehz fo Deews Pahwitu pee wiannas fuhrijis, lai neweens newarr aifbildinatees, itt ka wiannam Deewa padohms nebuhtu sinnams darrihts, lai ikfats to labbi atsiht un noproht, ka kad nu tomehr wehl us grehku zesseem paleef un grehku dublôs fliht — pats ween pee sawahm affinim wainigs buhs, tapehz ka to glahbeju nawa peenehmis bet atstuhmis, fo Pahwils tam bija fluddinajis.

Fahdâ siannâ arri man schodeen buhs leezibu atdoht ne preeksch schahs draudses wezza keem ween, bet wiffas draudses preekschâ, lai buhtu wezzi lai jauni, lai ikfats to wehl weenu reisi dabbu skaidri dsirdeht, fahda ta mahziba bijusi, fo es schê fluddinajis, fahds tas zetsch, us fo es rahdjis, fahdi tee darbi, us fo es skubbinajis! — Un gohds deewam, es to paschu leezibu warru doht, fo Pahwils dewis. Zo kad es sawâ garrâ atpakkat skattohs us teem gaddeem, fo es ar jums kohpâ sadsihwojis, kad es peeminnu to firdspreeku, fo Deews man

schê dewis baudiht, to mihlestibu, ar fo schi draudse man sanehmufi un fo lihdf scho deenu man parahdijufi, kad peeminnu, ar fo Deews pehz fawas mihlestibas man schê irr peemeflejis, tad teefcham man japasemmojahs un jafakka: ta funga schehlastiba irr leela bijufi, wixsch man no schehlastibas dewis, fo es muhscham neefmu pelnijis. Scho Deewa schehlastibas baggatibu atsihdams un to nabbadsibu un truhkumu pee fewis pascha labbi noprasdams es us jums allaschin warru fazziht, ka Pahwils uf Eweseru wezzakeem fazzijis: juhs sinnat, ka es jums neefmu flehpis, kas jums par labbu, ka es jums to nebuhtu fluddinajis tif labbi eefsch basnizas ka pa mahjahm; — juhs sinnat, ka es neefmu atrahwees jums deewa padohmu fluddinacht un wiffur apleezinacht atgreeschanu pee Deewa un to tizzibu eefsch muhsu fungu Jesu Kristu.

Neeweens juhsu starpâ scho leezibu man neleegs, ka es jums zittu meisteri neefmu fluddinajis ka to weenigu fungu Jesu Kristu, ka es jums zittu zellu neefmu rahdijis, kas pee Deewa aiseetu, ka to weenigu debbesz-zellu, kas eefsch atgreeschanas no grehkeem teef usæemts un eefsch tizzibas wirs

semmes pabeigts, scho swehtu frusta-zellu
 noskumschanâ behdâs un sahrês ussahkamu
 bet swehtôs preefôs an debbes-lihgsmôs no-
 beidsamu — ka es jums zittu taisnibu un
 swehtibu neesmu mahzjis, ka to ween, ko
 eefsch tizzibas us Jesu Kristu meklejam un
 eémantojam, ne zaur fawu paschu nopelnu,
 bet itt kâ schehlastibas-dahwanu, ar ko winsch
 muhs nabbagus apdahwina un swehti.

Kamehr es schê esmu fahzis Deewa-
 wahrdu fluddinaht, es jums Kristu fluddi-
 najis kâ to wahrdu, eefsch ka buhs lohžitees
 wisseem zetteem, es tif labbi draudsê ka pa
 mahjahm — Kristus preezas mahzibu flud-
 dinajis itt kâ debbes-spehku, kas warr tais-
 nus darriht, kas eefsch to tizz, es Kristus
 frustu fluddinajis, wianna behdas, wianna zee-
 schanas, wianna mirschanu itt kâ Deewa
 schehlastibas-darbu, zaur ko winsch muhs
 grehzineefus no nahwes un no elles mohkahm
 irr pestijis. Nekad es fawu gudribu jeb zit-
 tu zilwezigu gudribu jums neesmu preefschâ
 zehlis, bet to meenigu debbes-gudribu, ta
 funga weenteesigu mahzibu. No wianna
 wahrdeem, no swehteem raksteem, es to aizi-
 naschanu nehmis, ar ko es juhs aizinajis,
 to luhgschanu, ar ko es juhs luhdsis, to pa-

mahzifchanu, ar fo es juhs no deewa pusses pamahzijis. Deewa = wahrdi bija ta fehkla, fo es schē esmu iskaifijis, tee bija tee rihti, ar fo es schinni wihna-kalnâ strahdajis, tee bija tahs faites, ar fo es juhs garrâ faistijis us winna zelleem staigah̄t, tee bija man par tih̄flu, fo es basnizâ un pa mahjahm winna wahrdâ ismettis, ka tahs dwehseles winnam fasweijotu, fo win̄sch pee frusta stabba tif dahrgi irr atpirzis.

Woi es to fakku leelidamees? Ak manna firds neds gribb neds warr leelitees. Es sawu truhkumu un sawu wahjibu gan labbi sinnadams daschu reisi sawu pestitaju ar behdigu firdi peelh̄dsis un affaras raudoht us winnu fleed̄sis, lai win̄sch man palih̄ds mannâ besspeh̄zibâ, lai win̄sch man wairo tizzibaspeh̄tu, ka winnam par goh̄du sawu draudsi warretu apkoh̄pt, lai win̄sch man wairo gar-rigu atsih̄fchanu, ka jo labbaki noprastu to wahrdu dalliht un ikkatram to graudinu doht, kas tam no deewa nowehlehts. Un kad tas fungs mannu nabbagu luh̄gschanu paklausijis, kad win̄sch mannus wahr̄dus un darbus swehtijis, ka zaur mannu uffaufschanu daschas dwehseles no dsikka meega usmoh̄sdamees un swehti pakustinatas pee ta funga wilktas

tikkufchas, tad es gan daschu redsi fa Peh-
ters apustuls tam fungam pee kabjahm kris-
dams luhdis: es neesmu zeenigs, fa tu
nahzi mannâ pajumtâ — un kamehr es dsih
wofchu us to es gribbu stahweht, fa ne mans
spehks bet deewa schehlastiba zaur manni ne-
spehjneeku to wissu isdarrijusi. Tomehr arri
to es warru fazziht, fa ta funga schehlastiba
pee man nawa welta bijusi, fa to gaisminu,
fo wiasch man dewis, appaksch puhru nees-
mu flehpis, fa to pohdu, fo wiasch man us
tizzejis, semmè eerakt neesmu dohmajis, bet
zik man Deews jums par labbu eedewis, tik
jums gribbejis isdallih. To Deewa padoh-
mu, fo wiasch man atklahjis un parahdiis,
es jums neesmu flehpis, — debbes - maisiti
jums sneegt, schehlastibas-zekku jums rahdiht
es neesmu atrahwees. Woi pasaulei manni
wahrdi patikke, par to es mas behdajis bet
to ween dohmajis, fa es tam pa prahtam
darritu kas man schohs wahrdus un ar scheem
wahrdem gannamu awju-pulku ustizzejis.
To leezibu juhs man neleegseet, fa es nefad
diwejahdu wallodu neesmu runnajis, fa es
m usch a m tahs Kristus preezas mahzibas
neesmu faunejees, bet to wisseem weenadu
fluddinajis, us to weenumehr rahdijis fa us

to weenigu Deewa spehku par pestifchanu wisseem kas tizz. Tapeh3 es ar Pahwilu gan warru fazzih3: es esmu schkih3ts no wiffahm affinim — jo es ikkatram tikpatt labbi to pasufchanu rahdi3s, kurra winsch eeskreen, ja gribb greh3ds palikt, ka arri to glahbeju, kas paschu pehdigu greh3zineeku, kas atgreeschahs, wehl warr taisnoht un schkih3stih3. Tapeh3 es warru fazzih3 ar Mohfus wahrdeem: es nemmu par leezibu par jums schodeen debbe3fi un semmi, es esmu jums dsihwibu un lah3tus preekschâ lizzis; — tad nu iswehlejeet to dsihwibu, ka juhs dsihwojeet, juhs un juhsu dsimmums.

II. Ak iswehlejeetees to dsihwibu! — Paleezeet us teem dsihwibas=zellem, us fo tas fungs juhs waddijis! Pasargajeet to gaismu, ar fo winsch juhs apskaidrojis! — Za irr manna pehdiga mahziba, fo es ar luhgschanu jums schodeen dohmu un pee firds leefu, itt kâ Pahwils no sawas draudses atstahdamees to mahzija un luhdse: „sargajeet nu sew paschus un wiffu gannamu pulku“ un „effeet mohdrigi eegahdadamees, ka es par trim gaddeem neesmu duffejis ar affarahm ikweenu pamahzidams.“ Un gohds deewam, ka es to warru luhgt tahdâ tizzibâ un zerri-

bâ, ka manna luhgſchana nebuhs par weltu luhgta. Es jau ſchinni draudſe neeſmu bi;is kâ kahda balſs tuſſneſi, kas ſanz: fataiſeet tam kungam zellu. Gan par ſaukſchanu es to weenumehr ſauzis, bet manna ſaukſchana naw tuſſneſi aiſſſannejuſi un wehjà aiſgahjuſi; ta irr atſſſannejuſi daudſ firdiſ, ar tahdu debbeſſſkannu, kas zilweka firdi par dſihwu deewa - nammu eeſwehti. Mannahm luhgſchanahm tahs dwehſeles nawa truhkufſchas, kas labpraht, kas ar ſwehtu preeku tahs ſanehme un paklauſija.

To wis negribbu ſazziht, ka pee ſchahs draudſes nekahda truhkuma nawa. Kâ wiſſur tâ arri ſchê mehſ tahdus wis newarram uſrahdiht, kas buhtu pilnigi, bet tahdu gan, kam leels truhkums. Ak arri ſchê irr uſſeetami, iſpuiſſchi kohki, kas nekahdus labbus auglus neneſſ; — arri ſchê irr atrohnami Jeſus kruſta eenaidneeki, arri ſchê wehl daſchi kalpo zittam kungam, woi paſaulei, woi ſawam wehderam, woi wiſſai ſawu nabbagu dwehſeli prettinekam pahrdewuſchi, kas winnus mahza paganu ſkohlâs un gudribâs, kas winnus ſkubbina uſ wiſſadu blehdibu un neſchkihtibu.

Somehr to wis newarru leegt, — un es to

fakku ar preeku - tas eenaidneeks fche fawas
 niknas sahles irr isfaisijis us labbu tihrumi-
 nu, fo tas funks irr apfohpis un apfehjis ar
 debbes - fehflu, kas no ta funga fwehtihis
 labbus auglus nefs, tahdas wahrpinas nefs,
 fo winfeh tannî deenâ, kad ta nikna sahle
 tiks fadedsinata, salaffihis un fawôs schêuhâs
 fakrahis.

Un lai arr pee wisseem wehl daschs truh-
 kums atrohnams, lai wisseem wehl ikdeenâs
 winnu wahjibu jaatsihst un janoschelo, tad
 fchi atsichschana tomehr teem netruhst un us
 tahdu noscheloschanu winnu firdis irr lab-
 prahigas. Tomehr ta nakts tumfiba irr
 pagahjusî, kurrâ zilweks few paschu taisnu
 turr, ar fawu gudribu leelahis, us fawu taif-
 nibu teepjahs. Tomehr debbes - gaisma at-
 spihdejusi un draudses - lohzehti nawa wairs
 ka isflihduschas awis, kas bes ganna mal-
 dahs us platteem pasfaules zelteem. To wee-
 nigu labbu gannu juhs atsinnuschî, to effat
 eemihlojuschi, winna balfi juhs labprah klau-
 fait un no winna leekaites gannihî us sat-
 lahîm gannibahîm. Raugi tapehî es ar stipru
 tizzibu un zerribu juhs luhdsu, ka Pahwils
 luhdsis: fargajeet few paschus un wissu draud-
 si! Peeluhfojeet un effect mohdrigi! — Ra

ta gaismina, kas jums ir usreetejusi, jums atkal nesuhd! — Ka ta scheblastiba, ar to winafch juhs irr swehtijis un apdahwinajis, jums nepaleef atnemta! Ka tas pestitais, kas juhs tik tabtu ar sawu swehtu garru schehligi irr waddijis, juhs weenreis peht to neeteefa, ka tik leelu mihlestibu aismirdami no winna effat atstahjuschees.

Juhs, schihs draudses wezzakus, es ka Dahwils luhgdams luhdsu: effect mohdrigi, fargajetees, ka juhsu gohds jums nesuhd, ka juhsu tizzibas-gaisma tauschu, preefscha eefsch taisnibas-un pateesibas-darbeem atspihd un arri zittus pamohdina un us dsihwibas-zesseem atgreesch. Juhs labbu tezzeschanu tezzejuschi, af paleezeet nomohda un pastahwigâ luhgschanâ, ka juhs nepeekuhstat. Juhs labbu zihnlshanu zihnijuschees, af fargajetees, ka juhs lihds gallam ar deewa-brunnahm apbrunnoti tam blehdneefam pretti-turraitees. Tas ween ar frohni paleef gresnohts, kas pareisi zihnljees un mehshinnam, ka arri tee kweefchi paleef sihjati, ka arr no teem, kas to kungu pasinnuschi un mihsojuschi, daschi atkal atkriht un pasauli eemihto.

Juhs, kurru kohpschanai deems behrnus uswehlejis, tehwi un mahtes, es juhs luhdsu:

af fargaitees, fo juhs paschi teem apgrehziibu nedohdat, ka juhsu wahrdu un darbi teem nepaleef par fahrdinaschanu! Mahzait, waddait, apgahdajeet wiinnus tã, ka tee tam fungam par gohdu usaug, lai weenreis, kad schkirshanas = brihtinsch buhs atnahzis, juhs tohs preezigi famã weetã warrat atstahst Jesus dahrsã, itt ka jaunus fohzixus, kas bes augteem nepaliks. Dee augli, fo behrni tam fungam nefs, irr tehweem un mahtehm par gohda-frohni.

Juhs, jaunefli, brahti un mahsas, kas juhs effat kristiti us ta funga wahrdu, kas juhs sawu kristifchanu paschi apstiprinajufchi ar swehtu fohlifchanu un swehreschanu ka tam fungam dsihwojoht un mirstoht gribbat peederreht, — es juhs luhgdams luhdsu: af fargaitees, ka fchi fohlifchana juhs weenreis neteefa, ka fchi swehreschana jums weenreis kã dsirnawu = afmins us firdi nekriht to nospeesdama, tafehz ka sawu fohlifchanu neturrejuschi, sawu swehreschanu pahrkahpuschi. — Af paleezeet pee wiinna, lai wiinna schehlastiba warr palikt pee jums! De klausait us to, fo pafaule fohla, kas juhs gribb apmahniht un no Jesus nogreest, bet klausait, kã winsch juhs aizina un luhds, peeminneet allaschin, ka winsch pastarã deenã no ifkatra to dweh-

feli praffih's, to wiafeh ar sawahm affinim atpirzis un few fchihstijis, lai ta winnam peederr. Ne dohdeet weetu tam wellam — dohdeet sawu firdi tam, kas to grehzigu firdi, to flepkawu bedri, warr pahrtaiſiht par dſihwu deewa-nammu un pats tur mahjodams to war pildiht ar debbes-mantahm.

Es juhs wiffus, wezzus kâ jaunus, brah-
tus un mahſas, no wiffas firds luhdsu: nem-
meet sawu frustu us fewim, ſtaigajeet Je-
sus zellus, neeffeet tam fungam tahdi kalpi,
kas tik ar wahrdeem tam kalpo bet lai wiffas
juhſu firdsdohmas un wiſſa juhſu walloda
un wiſſi juhſu darbi paleef par ſwehtu dee-
wa-kalpoſchanu. Ak neaiſmirſteet, ka ta
tizziba, kas augtus neneſs, eekſch few pa-
ſchas nomirruſi, neaiſmirſteet, ka jums dar-
bôs par to buhs leezibu doht, ka juhſu tizzi-
ba ihſtena Jesus tizziba. Dſenneetees pehz
tahs tizzibas, kas mihleſtibâ parahdahs, kas
juhs ſpehzina taiſnibas-augtus neſt, kas juhs
ſwehti — ne kahdâ ahrifchkiġâ buhſchanâ bet
ar ſwehtu peeaugſchanu pee ta eekſchkiġa zil-
wefa. Tahda gaiſma lai jums prahtu un
firdi apſkaidra! Tahda gudriba lai pee jums
jo deenas eet wairumâ! Tahdâ tizzibâ palee-

zeet stipri eesafuoti, lai pee jums nahk redsams, ka juhfu dsihwiba irr Kristus!

Balmares draudse, draudsite mihla, ko schodeen pehdigu reisi nosauzu par sawu draudsi, at fanemmi, — fanemmi un paklausi scho mannu pehdigu mahzibu, scho mannu beidsamu luhgschanu, ko es labpraht juhfu firdis ar sawahm affarahm gribbetu eerakstih, lai ta jums paliktu peemina, lai juhs winnas atgahdatohs, kad nu mannu balsi wairs nedfirdeseet! — Un kad atkal kahdu reisi juhs redseschu, woi no jums dsirdeschu, kaut man behdu-affaras par jums nebuhtu jaranda, — kaut allaschin ar pateizibu, ar firdspreeku warretu peeminneht to laizinu, ko es juhfu widdu dsihwojis, kaut sawu strahdaschanu pee juhfu dwehselehm lihds gallam, warretu nosaukt par swehtigu!

III. Kas nahks palihga mannahm luhgschanahm? — Winsch, kas gan sinna, ka es ar tahdahm luhgschanahm ne mekleju sawu bet winna gohdu, ne sawu bet juhfu labbumu; winsch, kas zilweka firdis warr waddiht ka uhdens uppes kurr winsch gribb; winsch, kas man no pirma galla palihga bijis, kas til ka es pee jums winna darbuð fahzis strahdacht juhfu firdis man irr atweh-

ris un lohzijs uf paklaufifchanu un mihlestibu; winsch, kas mannus wahrduſ ta ſpehzi-
 zinajis un ſwehtijis, ka tee juhs pamohdinaja
 un wilke uf Jeſus zelleem. Winnu es pee-
 fauſſchu, kà Pahwils to darrija ſazzidams:
 nu es juhs nodohmu Deewam un tam wahr-
 dam winna ſchehlaſtibas, kaſ irr ſpehzijs
 juhs uſtaififihht un jums to eemantofchanu
 ſtarp wiſſeem ſwehtiteem doht. Un kad Pah-
 wils to bija ſazzijis, tad winsch zellòs met-
 tehſ un ar teem wiſſeem Deewu peeluhdſe.
 Eà arri es beidſoht Deewu par jums gribbu
 peeluhgt; — luhdſeet ar man zellòs meſda-
 mees:

Tew, mans fungs un mans Deews, es
 nu ſcho draudſi nodohmu; tu man biji uf-
 wehlejis to kohpt un ganniht, — tawàs roh-
 kàs es to taggad, tew pateizoht, tew peeluhd-
 ſoht, atdohmu. Lai tawa rohka winnu turr
 un wadda, winna ſwehti un apgahda ar lai-
 zigahm un garrigahm dahwanahm!

Lai tawa ſchehlaſtiba to paſarga un glahbj!
 Lai tawa gaifma jo deenas jo wairak
 par winnu atſpihd un wiſſus apſkaidro un
 ſaſilda.

Lai tawa mihleſtiba eekſch wiſſeem wal-
 da, lai wiſſi kà weenas meeſas lohzehti eekſch

weenprah̄tibas un meera ta swehta garra fa-
wu muhschu nodsih̄wo, weens ohtru panesda-
mi, weens ohtram kalpodami tã garrigãs fa
laizigãs leetãs.

Taws wahrds irr speh̄zigs tohs ustai-
fiht ar wisseem swehteem us to pamattu to
praweefchu un apustutu — lai tawu wahrdu
speh̄ks pee schahs draudses jo proh̄jam wehl
speh̄zigs parahdahs! — Swehti scho tawu
nammu ar tawu baggatu debbes - swehtibu,
lai tas wisseem irr un paleef par to swehtu
weetu, fur apgruhtinatas un apbeh̄dinatas
firdis pee Jesus meeru atrohn, fur iskaltu-
fchas un issalkufchas dwehfeles baggati paleef
meelotas ar to debbes-maisi, ar to dsihwi-
bas-uhdeni, fo tu mums tawds wahrds dah-
wina; — fur wiffi, kas no dsihwibas-zelleem
fahkufchi malditees, paleef atkal usgreesti, —
fur wiffi, kas greh̄ks krittuŋchi un greh̄ku-
meegã gull, paleef usmoh̄dinati, pazelti un
pee to wilkti, kas greh̄zineefus mihtodams
fanemm atgreesch un schtiŋsti.

Swehti, kungs, schahs draudses ffohlu!
fa arri tur tew par gohdu strahda un swehti
augti parahdahs eefsch fskaidrakas atsichcha-
nas un gudribas, eefsch taisnibas un dsih-
was tizzibas. Swehti wiffus tohs, kas pee

schahs basnizas un ffohlas kalpo, swehti mannu mihtu ammata-beedri, kas, gan sin-nadams tawu dahrgu mantu glabbagt, man swehtihits lihdsstrahdneeks ir bijis schinni tawâ dahrsâ. Swehti schahs draudses ffohlmeisteri un basnizas schkesteri! Swehti basnizus pehr-minderus, kam wisseem es schodeen no sirds pateizu par to mihlestitibu un labprahitibu ar ko tee pee draudses apgahdaschanas man lihds gallam peepalihdsejufchi. Palihds teem jo prohjam wehl scho gannamu pulku usfraud-siht un fargagt, ka tas fahrdinatais to ne-isslihdina! lai ar faweem wahrdeem, lai ar fawu preekschsihmi wezzus un jaunus pamoh-dnia un passubbina, pee tewin turretees un tawus zellusstaigagt.

Swehti wiffus draudses wezzakus preekschneekus un teefatajus, dohd winneem sapra-schanu un spehku, ka ikkats fawâ ammatâ par gohdu, taisnibu un meeru gabda un launprahtigus stipri sawalda.

Swehti wiffus mahjas-tehwus un mah-tes, faimneekus un faimneezes, kalpus un kalpones, maises-behrnus un appakschneekus, wiffus ammatneekus; — lai wiffi us tew fa-wu zerribu mett, lai pee wisseem tawa scheh-lastiba nahf redsama. lai wiffâs mahjâs ta-

wa gaisma jo deenas wairaf atspihd un ais-
 dsenn wiffadu tumfibu, mahnu-tizzibu un eh
 werjehlibu; lai wezzaki un behrni tawus wahr-
 dus skandina ar luhgfchanahm un garrigahm
 dseefmahm, un lai no tawu wahrdu fehklas
 swehti taisnibas - mihlestibas - un meera - augti
 zellahs wiffas firdis! Swehti wiffas mahjas,
 tihrumus, dahrsus, laufus, — wiffu laizigu
 nabbadsibu, fo tu schehligi dewis un wehl
 dohfi! Nograesi wiffadu nelaimi un nesweh-
 tibu! — Pasargi wiffur no ugguns-un uh-
 dens - grehka, no gullahm, sehrgahm un zit-
 tahm behdahm un breefmahm! Swehti
 wiffus sweedrus pee maies pelnischanas, swehti
 tohs zellus un darbus, fo tu ifkatram winna
 fahrtâ un weetâ effi uslizzis. Swehti lau-
 libas, pahrus, fa wiffi scho swehtu fahrtu
 zeenâ gohdâ turredami weens pee ohtra sweh-
 tu-darrifchunas ar tizzibu un mihlestibu strah-
 du, weens ohtra wahjibu ar pazeefchanu un
 lehnprahtibu paness, — weens ohtram pee
 meefas un dwehseles palihds! — Swehti
 behrnus un behrnu - apkohpfchanu un audsina-
 fchanu! lai jau no pirmeem gaddeem behrnu
 firds paleef apkohpta fa taws dahrs, apsehya
 ar tawu debbes fehflu. lai ne weeni wezzaki
 neaismirst, fa engeti par behrnu - dwehselehm

irr nomohdâ un fa tam buhs gruh̄ta atbil-
deschana, fas weenu no scheem wissmasa-
neem apgrehzina.

Swehti wiffas behdu-taudis, wiffus nab-
bagus un atstah̄tus, atraitnes un bahrius,
wiffus zeesdamns, wahjus un mirdamus. Lai
pasemmigi un tizzigi paness, fo tu teem us-
lizzis! Lai padohdahs tawâs roh̄kâs un mett
fawu zerribu us tewi, jo tu peemefledams
muh̄s mih̄to un darrisi ar behdahm tah̄du
gallu, fa meh̄s to warram panest, fa debbe-
fis par to tew teiksim un flawesim! — Lai
wiffi, kam ta pestischanas stundina jau
ateet, derr meeru wehl semmes-wirfû, fa tee
meerâ fawu dwehfeli warr pawehleht tawâs
roh̄kâs un tawôs dsihwofkôs eemantoh̄t muh̄-
schigu debbess-meeru.

Swehti, funks, arri mannu mahju, man-
nu draugu, mannus behrenus, mannus mah-
jas-behrenus, wiffus, fas mih̄ligi un paklau-
figi man par labbu irr strah̄dajusch̄i un wehl
strah̄da. Altmaks̄a tu ikkatram, fo tee pee
man labbu darrijusch̄i, arri to mih̄lestibu, ar
fo schinnî pehdigâ aiseeschanas-laikâ mannu
firdi tik loh̄ti epreezinajusch̄i.

Swehti manni paschu, ak funks! Tu
jau sinni, fa es to schehlastibu, ar fo tu

lihds schim man swehtijis, ar pateizibas-affa-
 rahm esmu atsinis. Ak palihdsi, ka es
 muhscham neaismirstu, zik leela tawa scheh-
 lastiba pee mannim bijusi, — ka manna tiz-
 ziba nepaleek wahja, nesahk schaubitees! Tu
 jau man buhfi, weenumehr tas pats schehlo-
 tais un glahbeis. Tu manni neatmettisi, tu
 man dohfi spehku, ka dsihwojoht tew warru
 dsihwoht un kalpoht! Ak Deews un funks!
 jaunu tihrumu tu man taggad eerahdijis
 strahdajamu! Taws tas tihrums, tawa buhs
 ta fehkla, ko isskaisfichu, lai tawa schehlasti-
 ba swehti to darbu! Palihdsi man, ka tahs
 dwehseles, kam weenreis tawas awis buhs
 ganniht, mahku greest pee ta weeniga labba
 ganna, un pee ta awota, kur tee warr atrast
 neissmekamu gudribu! Ak palihdsi man tahdu
 leezibu doht no tawas schehlastibas, no teem
 faldeem preekeem, ko wiffi bauda, kas win-
 nai padohdahs, ka manna leeziba zittus
 pamohdina, ka tee sawu pestitaju preezi-
 gi apleezina wahrdoos un darbos! Ak funks
 un Deews, palihdsi man, spehzini man, pa-
 fargi man, ka es nepeekuhstu, — ka ne-
 apnizzis tawu darbu strahdaju, kamehr tu ta-
 wam kalpam wehlesi aiseet tawâ meerâ.
 Amen.

(Pehz aistuhgschanahm par Keiseru, Keisera nammu, par fristijameem, laulajameem, glabbajameem un zitteem un pehz nofkaititas tehwu-reises wehl ar scheem wahrdeem draudsi usrunnaja.)

Ta tad es nu sawu pehdigu darbu schinnî weetâ padarrijis un pehz sawa ammata peeminnejis, kas bija japeeminn. Saņemmeet nu wehl tohs pehdigus wahr dus, ko es kâ draugs un brahlis jums draugeem un draudsenehm, brahleem un mahfahm aiseijohht uffaukschu. Saņemmeet to pateizibu par wissadu labbumu, ko es pee jums atraddis un baudijis, par wissu mihlestibu, ko juhs man parahdijuschî. Saņemmeet scho apsohlifchanu, ka manna firds Walmeres draudsi neaismirsihs, bet swehtidama to peeminnehs, kamehr dsihwoschu, wehl swehtidama to peeminnehs, kad stahweschu deewa-preekschâ.

Dsihwojeet weffeli pee meefas un dwehseles, — dsihwojeet meerâ, preekâ un deewa swehtibâ!

Aisneffekt mannus pehdigus wahr dus arri teem wezzeem un pawahjeem, kas scho-deen basnizâ newarreja atnahkt, sakkait teem, ka es winnus arr peeminnejis, winneem ar

wiffadu laimi, wehlejis un deewu par winneem peeluhdsis. Wisneffeet mannas pehdigas labbas deenas teem behrüneem, fo juhs mahjâs atstahjuschi, un noskuhpsstijuschi stahsteet winneem taggad un us preekschu wehl, kad sawu draugu peeminnefeet, ka es winnus schodeen deewa rohkas nodewis un tam pestitajam nowehlêjis, ka tas winnus sargatu un swehtitu.

Un ja kahds buhtu schinni draudsê, kam irr kas prett mannim winnâ sirdi, — es gan neweenu nesinnu, ne arri sawâ sirdi fo apsinohs, — bet ja allasch buhtu tahds brahlis woi tahda mahsa un jums useetahs, — tad sakkait tahdam, ka es no wisseem eeksch meera un mihlestibas schihrees, par wisseem Deewa peeluhdsis, wiffus Deewam nowehlejis, wiffus swehtijis; — sneedseet-winnam mannâ weetâ sawu rohku, — itt ka es jums wisseem drauga-rohku sneedsu un juhs wiffus mihtodams mihtoschu. Amen.